

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาดูน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยสำรวจจากความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเทศบาล ตำบลนาดูน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัย แบบผสมวิธี (Mixed Methodology) (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2545 : 12) โดยใช้ทั้ง แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป และมีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาดูน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาดูน จำนวน 10 ชุมชน หรือ 10 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 3,418 คน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านนาดูน หมู่ที่ 2 บ้านหนองไฉ้ หมู่ที่ 3 บ้านหนองกลางโลก หมู่ที่ 4 บ้านหนองเม็ก หมู่ที่ 5 บ้านโสกม่วง รวมพื้นที่บางส่วนของ บ้านนาหาด ตำบลพระธาตุ หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัวพัฒนา หมู่ที่ 7 บ้านหนองโนใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสะอาด หมู่ที่ 9 บ้านจำปาศรี และ หมู่ที่ 10 บ้านหนองกลางโลก (เทศบาลตำบล นาดูน. 2552 : 1-2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป และมีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาดูน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาดูน จำนวน 10 ชุมชน หรือ 10 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 3,418 คน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 หาขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร์ทซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39 - 40) ซึ่งได้จำนวนคั้งนี้

จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนประชากร 3,000 คน จำนวนของ
กลุ่มตัวอย่าง 341 คน จำนวนประชากร 3,500 คน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง 346 คน

ดังนั้นจำนวนประชากรในการศึกษาคั้งนี้ 3,418 คน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
เท่ากับ 345 คน

ขั้นที่ 2 เนื่องจากในการศึกษาคั้งนี้สำรวจจากประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในเขต
เทศบาลตำบลนาดูน จำนวน 10 ชุมชน ดังนั้นจึงต้องแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นจำนวนของ
แต่ละชุมชน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยใช้สูตรคั้งนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนคั้งนี้

ตารางที่ 2 แสดงขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชุมชน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. หมู่ที่ 1 บ้านนาดูน	507	51
2. หมู่ที่ 2 บ้านหนองโจ้ง	501	50
3. หมู่ที่ 3 บ้านหนองกลางโลก	217	22
4. หมู่ที่ 4 บ้านหนองเม็ก	283	29
5. หมู่ที่ 5 บ้านโสกม่วง รวมบ้านนาหาด	603	61
6. หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัวพัฒนา	388	39
7. หมู่ที่ 7 บ้านหนองโนใต้	280	28
8. หมู่ที่ 8 บ้านโนนสะอาด	108	11
9. หมู่ที่ 9 บ้านจัมปาศรี	286	29
10. หมู่ที่ 10 บ้านหนองกลางโลก	245	25
รวม	3,418	345

ที่มา สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาดูน. ข้อมูล ณ 1 กรกฎาคม 2552

หลังจากได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชุมชนแล้ว ในแต่ละชุมชน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเพศชายและหญิง ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเพศ และในแต่ละเพศ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามช่วงอายุ เป็น 3 กลุ่ม คือ อายุ 18-39 ปี, 40-59 ปี, และ อายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน ในแต่ละกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่แยกตามชุมชน, เพศและช่วงอายุ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตารางที่ 3 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแยกตามชุมชน, เพศ และ อายุ

ชุมชน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง						รวม
	ชาย			หญิง			
	18-39 ปี	40-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	18-39 ปี	40-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
หมู่ที่ 1	9	10	5	12	8	7	51
หมู่ที่ 2	10	10	5	10	8	7	50
หมู่ที่ 3	4	4	2	5	4	3	22
หมู่ที่ 4	5	5	4	6	5	4	29
หมู่ที่ 5	12	12	5	13	10	9	61
หมู่ที่ 6	7	7	5	8	6	6	39
หมู่ที่ 7	5	5	4	6	4	4	28
หมู่ที่ 8	2	3	1	2	2	1	11
หมู่ที่ 9	5	6	4	7	4	3	29
หมู่ที่ 10	5	5	3	6	3	3	25
รวม	64	67	38	75	54	47	345
	169			176			

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับแบบสอบถามจะใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไป ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง จะใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สนใจในกิจการของเทศบาลหรือผู้นำในชุมชนในประเด็นที่น่าสนใจหลังจากได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จะเลือกประเด็นที่น่าสนใจเพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพิ่มเติม

2.1 การสร้างเครื่องมือ

2.1.1 การสร้างแบบสอบถาม สำหรับแบบสอบถามผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกมาให้ด้วย ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร แนวความคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดัดแปลงแบบสอบถามที่มีผู้สร้างไว้แล้ว เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อความคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาขอบข่ายเกี่ยวกับปัญหาและวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบคุณลักษณะของนายกเทศมนตรี
- 2) ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร แนวความคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานศึกษา วิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามที่ต้องการ
- 3) รวบรวมข้อมูลนำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม
- 4) นำแบบสอบถาม มาเสนอกรรมการควบคุมการศึกษาอิสระพิจารณา
- 5) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาวิจัยทั้ง 3 ด้าน

2.1.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หลังจากได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจะเลือกประเด็นที่น่าสนใจเพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพิ่มเติม โดยใช้คำถามจากประเด็นที่มีความน่าสนใจ หรือในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามนำในประเด็นที่ต้องการทราบ ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี

2.2 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

2.2.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาวิจัยจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย

1.1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้แก่ นายแสงประทีป บุญน้อม นายอำเภอนาควน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องด้านกรอบแนวคิดในการศึกษา ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

1.2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติ ได้แก่ คร.ม.บุญ เพ็ชรมีแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนนาควนประชาสรรค์ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้สถิติในการศึกษา

1.3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา ได้แก่ นายทินกร ชันแก้ว ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครองอำเภอนาเชือก เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาวิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะแก้ไขแล้ว ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96-98) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3) ทำการปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผู้ศึกษาใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เหมือนการหาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ในข้อที่ 1

2.3 ลักษณะของเครื่องมือ

2.3.1 ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาควน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาควน ทั้ง 4 ด้าน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาควนของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 4 ด้าน มีลักษณะเป็นคำถามที่วัดแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	กรณีเป็นคำถามเชิงบวก	กรณีเป็นคำถามเชิงลบ
	คะแนน	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาควน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะ

2.3.2 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาควน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาควน หลังจากได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว แบ่งเป็น 2 ตอน โดยในตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีฯ มีลักษณะเป็นคำถามนำ โดยใช้คำถามจากประเด็นที่มีความน่าสนใจ และให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามความคิดเห็น

ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จะเป็นลักษณะคำถามกว้าง ๆ ให้ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงเทศบาลตำบลนาइनและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการให้ผู้ศึกษาเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นัดหมายแกนนำชุมชนทั้ง 10 ชุมชนเพื่อเป็นผู้ช่วยในการส่งแบบสอบถามให้กับผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายๆวัน และผู้ศึกษาต้องเข้าไปในชุมชนทั้ง 10 ชุมชน เพื่อดูแลการส่งแบบสอบถามของผู้ช่วยเหลือทั้ง 10 ชุมชน และอธิบายการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่เข้าใจคำถาม

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกให้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำมารวบรวมคะแนนเพื่อนำไปใช้ในขั้นต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง รวมทั้งการสังเกตและเข้าร่วมกิจกรรม เก็บข้อมูลจากบุคคลที่เป็นผู้มีความสนใจในกิจการของเทศบาลตำบลนาइन หรือเป็นผู้นำในชุมชนนั้น ๆ หลังจากที่ได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วและเลือกประเด็นที่น่าสนใจ มาเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างและได้รับกลับคืนมาแล้ว ได้ดำเนินการดังนี้

4.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้คืนมาว่าครบตามจำนวนหรือไม่

4.2.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดของแบบสอบถาม โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้กำหนดไว้

4.1.3 นำคะแนนที่ได้ มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

- 1) หาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับคำถามแบบสอบถาม ตอนที่ 1,2
- 2) หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นรายด้านและรายข้อส่วนรวมเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของ เบสต์ (Best, 1977 : อ้างถึงใน ธวัชชัย โดจิน. 2544 : 40 - 41) ดังนี้

3.2.1 คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2.2 คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3.2.3 คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

3.2.4 คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

3.2.5 คะแนนเฉลี่ย 1 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

- 3) หาค่าความถี่ (Frequencies) สำหรับคำถามแบบสอบถาม ตอนที่ 3

4.2 การจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์

เมื่อมีประเด็นที่น่าสนใจหรือไม่ยังชัดเจน จะใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง มานำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายขยายความเพิ่มเติม

5. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- 5.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 5.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)
- 5.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 5.4 ค่าความถี่ (Frequencies)